

HET LAATSTE NIEUWS UIT INDIË

Versijnt leden Maandag en Donderdag.

Bureaux: REDACTIE EN ADMINISTRATIE: DEN HAAG — NOORDEINDE 29 — Telefoon 112884 — Giro 406200
Vnd. Hoofdredacteur: JOH. KONING, Directeur: G. DE PREE. — Uitgave van de N.V. Het Indische Nieuws — Den Haag

Abonnementsprijs f 2.25 p. 3 maanden
per halfjaar f 4.25 — per jaar f 8.00
Losse nummers f 0.10

Voor Ned. Indië, Suriname, Curaçao
en het buitenland f 2.75 p. kwartaal
f 5.25 p. halfjaar — f 10.— p. jaar

Advertentieprijs f 0.25 per mm.

Voorlichting in het buitenland

Reeds herhaaldelijk werd dezerzijds gewezen op de onjuiste voorlichting in het buitenland welke er voor verantwoordelijk moet worden gesteld, dat de meningen ten aanzien van wat wij gemakshalve de Indische kwestie zullen noemen, daar in het algemeen aan de verkeerde zijde staan. Zoo ooit dan heeft de officiële voorlichting hier gefaald. Het geval Hazelhoff Roelfzema ligt nog te versch in het geheugen om niet te weten, dat goede voorlichting in het buitenland ten aanzien van wat zich in en om Indië afspeelt, van officiële zijde allesbehalve wordt aangemoedigd, laat staan zelf ter hand genomen.

Wanneer men den laatsten tijd meer dan voorheen, ook in buitenlandsche persorganen een gezond oordeel kon beluisteren, dan is dit te wijten aan de gebeurtenissen zelf, die van zoodanigen aard zijn, dat ook buiten onze grenzen hier en daar de oogen open gaan ondanks het in gebreke blijven van de officiële voorlichting.

Invloed mag evenmin worden ontzegd aan de particuliere voorlichting, die zich beijvert om goed te maken waarin de officiële voorlichting te kort schiet.

Een radicale ommekeer is bij de officiële voorlichting vooralsnog niet te verwachten en daarom is het zoo dringend noodzakelijk, dat de voorlichting van particuliere zijde in het buitenland — waaraan een ieder door beïnvloeding van zijn buitenlandsche relaties van welken aard ook kan en moet medewerken — nu meer dan ooit krachtig wordt aangepakt.

Hoe noodig dit is werd dezer dagen weer eens bewezen door een artikel in het Engelsche blad „The Economist”, handelende over de commissie-generaal. Na gewezen te hebben op de langdurige besprekingen welke aan de samenstelling van de commissie zijn voorafgegaan — de heer Van Poll wordt hierbij gedoodverfd als een katholiek politicus die zich een conservatieve reputatie verwierf door zijn voorzitterschap van de rechts georiënteerde parlementaire commissie, die Indië eenige maanden geleden bezocht, ofschoon hij niet zonder succes zou hebben getracht tot een meer progressief standpunt te komen — zegt het Engelsche blad, dat de hoofdzaak is, de mogelijke reactie van Indonesische zijde.

Schermerhorn heet iemand te zijn die den Indonesiërs ongetwijfeld zeer sympathiek is en voorts een man van veel grooter allure dan Van Poll. De Boer wordt zeer kundig en

De republiek consolideert zich zeide Dr. Van Mook in Pangkalpinang. Doch ondertusschen bevinden zich ruim 1 jaar na Japans capitulatie, nog Nederlandsche mannen, vrouwen ... en ook kinderen in de republikeinsche interneringskampen. Hoe het daar is kan men zien aan hen die er uit komen. Eindelijk bevrijd van de „bescherming” der „Republiek Indonesia”.

behoorlijk progressief genoemd. Het blad trekt het in twijfel of de keuze van Van Poll, Sjahrir (gesproken wordt van Dr. Sjahrir) veel vertrouwen zal schenken en het hoopt dat de algemeene wensch van de overige drie commissarissen (van Mook inclus derhalve) en de Indonesiërs hiertegen zal opwegen.

Letterlijk wordt vervolgens gezegd: „Daar de Katholieken geen bijzondere belangstelling voor de Indonesische kwestie aan den dag leggen, is het mogelijk dat Van Poll en de katholieke partij er aan zullen medewerken, dat een oplossing wordt bereikt die voldoening schenkt. De partij van den Arbeid aan den anderen kant, is niet erg enthousiast over de vooruitstrevendheid van de katholieke partij, maar de verantwoordelijke partijleiders voelen er niet veel voor de regeringscoalitie te verbreken, ofschoon in de partij steeds meer stemmen opgaan van hen die de politieke acties van de K.V.P. moe worden.”

Welken geest deze schrijverij ademt is duidelijk. Dat de Katholieken geen bijzonder belangstelling voor de Indische kwestie aan den dag

zouden leggen is op zijn minst genomen een ongerijmdheid en een blad als „De Maasbode” heeft tegen een dergelijke meening dan ook bij herhaling terecht gefulmineerd. Bovendien wordt het voorgesteld alsof van de twee regeringspartijen van het oogenblik, de partij van den Arbeid de sterkste is. In schijn misschien ja, doch wie zich de verkiezingsuitslagen herinnert, weet dat het anders is.

De particuliere voorlichting in het buitenland moet van dien aard worden, dat bij het verschijnen van artikelen als het boven geciteerde in de buitenlandsche pers, zich in het betrokken land zelf vele stemmen verheffen, die de redactie een ferme terechtwijzing weten te geven.

Hier is een taak weggelegd voor alle goedwillenden. Men kome evenwel beslagen ten ijs.

BETERE VOORLICHTING van het buitenland over de toestanden in Indië.

Ook U kunt hieraan meewerken! Stuur uw vrienden en kennissen in de Engelsch sprekende landen de vertaling van het rapport van de Commissie-Van Poll en

„The truth
about the Indonesian Republik”
door William F. de Bruyn.

Deze brochures zijn verkrijgbaar (resp. tegen den prijs van f 1.75 en f 1.50) bij de Stichting Indië in Nood... geen uur te verliezen, Andries Bickerweg 5, 's-Gravenhage, telefoon 330295, giro 6866.

Hij had het ongeluk in een kamp geboren te worden. Dat was onder de Jappen. Maar nu... meer dan 'n jaar na de Japansche capitulatie bevinden zich nog steeds kinderen in kampen, de interneringskampen van de republiek „welke zich consolideert”.

Indië onder Britschen hiel

De gevolgen van de Britsche inmenging in Indië zijn voor het Nederlandsche Koninkrijk nauwelijks minder verderfelijk en noodlottig dan de Japansche bezetting.

De Engelschen willen ons dwingen met den aartsvijand Soekarno en zijn onmiddellijke omgeving te onderhandelen over wat praktisch neer komt op afstand van 't Nederlandsch oppergezag. Dat Indië een afzetgebied is voor 800 mill. yards geweven stoffen zal hieraan niet vreemd zijn.

Maar wèl vreemd is, dat er Nederlandsche „staatslieden” gevonden worden, die in de Britsche fuik zwemmen.

En nóg vreemder is, dat er zoo weinig begrip heerscht onder de Nederlandsche bevolking, dat het zich de afbraakpolitiek van Killearn zonder uitbarsting van verontwaardiging laat aanleunen.

Elk volk heeft de regering, die het verdient!

S. T. A. VAST.

Hoelang nog, Nederland?

Voor Indonesiërs speelt men
[gaarne kastelein
En buigt en grijnst en buigt
[voor deze hooge gasten,
Die ons ook nu alweer met
[hunne komst verrasten.
Het leven is voor hen hier een
betaald festijn.

Wat nood, zoo in hun land ons
[volk als zwijn bij zwijn
Verhong'rend in het vuil der
[kampen rond blijft tasten!
Hier zorgt de herbergier ervoor,
[dat zij niet vasten,
En voor den Indonesiër is er
[niets te sijn.

HET HUIS te WARMOND lag
[in zomerzon te droomen
En bood een wijle de zoo lang
[begeerde rust
Aan wie, berooid en moe, be-
[landden aan dees kust...

Deruit! deruit! De Indonesiërs
[zijn gekomen,
De vriendjes van Van Mook,
[terdeeg gekeurd, getest,
Van Hollands armoe nu op dit
[kasteel gemest!
J. F. Kunst.

De troepenzzendingen

Het ingaan op stopzetting van troepenzzendingen is direct in strijd met den democratischen ondergrond van ons volk, en zou fnuikend blijken voor het geluk van millioenen Indonesiërs, aldus schrijft „De Volkskrant” (R.K.).

Het drama Malino

Moedige woorden van een B.B.-ambtenaar

Feiten welke de versnelde liquidatie van ons Koninkrijk behelzen.

Veroorloof mij van dezen buitenpost — Polewali, op Celebes — mijn gering protest.

Zij, die op de bestuursvestigingen in de Buitengewesten het veel-eischend dagelijksch werk verrichten dat verbonden is aan het herstel van het ontredderd economisch leven en de ontkenning der geestelijke verwarring, die de Japansche dictatuur onder de Indonesische bevolking heeft nagelaten, ondergaan wel eens bittere gevoelens. Op hun schouders is de last gelegd het vertrouwen der bevolking in de Nederlandsche bedoelingen te herwinnen, den eerbied voor het gezag te doen herleven, de massa te beschermen tegen de terreur van minderheden, en de samenwerking met vorsten, hoofden en volk tot nut van het land te herstellen. Zij voegen de steenen samen van de rostra, waarop de Lt. G.G. met breed gebaar de Nederlandsche positie in de Buitengewesten als marchandise in het geding brengt tegenover de aspiraties van een opstandige beweging op Java.

Dit werk is veelal te druk en eischt te veel aandacht dan dat het ons gegeven zou zijn ons te verdiepen in de problemen van het centraal beleid. De verbandingen met de buitenwereld zijn te gebrekkig dan dat wij de finesses der politieke ontwikkeling zouden kunnen volgen. Maar dit neemt niet weg, dat ons van tijd tot tijd een beeld dezer ontwikkeling voor oogen wordt gesteld, dat bij ieder denkend mensch de vraag doet rijzen, welk belang hij hier en thans bezig is te dienen: het Nederlandsch, het Indisch, of wellicht geen van beide?

Mijn bezwaar, en dat van talloze Nederlanders in Indië, richt zich thans hiertegen, dat men bij de huidige kabinetsformatie de duidelijke veroordeeling van het beleid der heeren Logemann en Van Mook, welke in den verkiezingsuitslag werd neergelegd, eenvoudig na acte heeft gedeponeerd. Zoo dit een toepas-

sing van democratie moet heeten, mag men zich over de de uitkomst verbazen.

Terwijl de journalisten in Nederland nog gewichtig prognosticeerden, was niemand zoo zeker van zijn zaak als juist de heer Van Mook. Kort na de verkiezingen wist hij op een persconferentie te Batavia aan de verzamelde journalisten te verklaren — wie, terloops, heeft ooit vernomen van een Landvoogd, die dergelijke ongevraagde adviezen aan de Kroon verstrekt? —, dat het Indisch beleid geen wijziging zou ondergaan.

De feiten schijnen hem in het gelijk te stellen. Maar ik stel er prijs op om op deze plaats, wellicht in tegenstelling met alle zoetsappige commentaren van den Regeeringsvoorlichtingsdienst, met nadruk te verklaren dat negentig ten honderd van de thans met al hun krachten in Indië werkende Nederlanders door deze zelfde feiten diep zijn gegriefd, en in hun vertrouwen beschaamd.

Want deze feiten behelzen de versnelde liquidatie van ons koninkrijk, dat jongeren en ouderen meer dan ooit ter harte gaat, en luiden een onzekere en gevaarvolle toekomst in van de aanstonds aan ongecontro-

Met instemming publiceren wij het hier afgedrukte protest tegen de politiek van Malino van de hand van den heer G. MONSEES, een jong bestuursambtenaar te Polewali op Zuid-Celebes.

Met zeer veel leedwezen maken wij er tevens melding van, dat de moedige schrijver, enkele dagen nadat dit stuk was geschreven, door binnendringende Javaansche extremisten werd vermoord.

leerde krachten prijsgegeven Indonesische volken.

Sterk in zijn nieuwe rusting, heeft de Lt. G.G. ons op de conferentie te Malino een voorsmaak gegund van het nieuwe heilsrijk, waarin hij met heerschershend de Indische staatskaros binnenstuurt.

Het lust mij niet, het aldaar besprokene op den voet te volgen. Het zal U ongetwijfeld bereids lang zijn overgeseind, voorzien van imposante commentaren waarin de heer Van Mook als matador der arena den stier van den opstand bij de horens vat. Heeft de Indische regeeringspers — een vrije Nederlandsche pers kan in Indië vooralsnog niet bestaan, en een onafhankelijk journalist heeft er een levensduur van eenige weken — heeft deze regeeringspers ons niet reeds vergast op een schildering van de „ontroerende” sfeer van eensgezindheid, waarin de conferentie haar besprekingen eindigde? „Wij kunnen nu edelmoedig zijn jegens elkaar”, aldus de Lt. G.G., „omdat wij ons sterk weten; wij willen, wat vereent.”

Welnu, aan psalmodieën dus geen gebrek. Liever willen wij een oogenblik de vraag bezien, wat zoo veel plotselinge liefde ons — en den Indonesiërs — kost.

DE HOUDING TEN OPZICHTE VAN SOEKARNO C.S.

Nederland is bezig de zwartste bladzijde van zijn geschiedenis te schrijven

Als gewezen krijgsgevangene gedurende drie en een half jaar in Java en Singapore, moet mij het volgende van het hart: Toen wij in de tweede helft van 1942 onder elendige omstandigheden zaten opgesloten in Tjinaki, onwetend van het lot van onze vrouwen en kinderen, die wij zonder eenige verzorging hadden moeten achterlaten, verscheen er vrij regelmatig in ons kamp (6e Bataljon), een blaadje „Tjahaja” geheeten, onder leiding van Abdoel Hamid, Oto Iskandar di Nata en ir. Soekarno. Het blaadje schold verschrikkelijk op de Nederlanders en één der medewerkers onder den schuilnaam van „Si Ketjil” stak zijn leedvermaak over het lot van de Nederlanders in de kampen en dat van hun vrouwen, die toen nog buiten waren, niet onder stoelen of banken. De beledigingen, onze vrouwen aangedaan, waren van het laagste allooi. Ook de „Asia Raja” van 10 October 1942 deed ijverig mee; de Nederlanders waren het slechtste volk ter wereld, zelfs nog erger dan de Engelschen en de Amerikanen!

Wij, die het leven er af gebracht hebben, die de ellende van toen en van latere jaren hebben doorstaan, hebben dit voornamelijk te danken gehad aan de rotsvaste overtuiging, dat wij zouden overwinnen. En ik geloof niet, dat er iemand onder

Zooals men weet, heeft Soekarno deze dagen tijdens een inter-Aziatisch jeugdcongres te Djokja, zich zelf gezuiverd van zijn collaborateurschap. In verband hiermede kan het zijn nut hebben, aandacht te wijden aan den inhoud van den hier afgedrukten brief van een ex-krijgsgevangene.

ons was, die er aan twijfelde, wat er dan met bovengenoemde heeren zou gebeuren.

Gisteren ontmoette ik een medekrijgsgevangene en zijn eerste woorden waren: „Zouden wij ons toen ook staande hebben kunnen houden, wanneer we den tegenwoordigen gang van zaken geweten hadden?”

Ik moest het antwoord op deze vraag schuldig blijven, doch ik weet wel, dat Nederland bezig is, de zwartste bladzijde van zijn geschiedenis te schrijven en dat het buitengewoon gelukkig is geweest, dat we dit toen niet weten konden. Want de morele pil, die we nu dagelijks te slikken krijgen, is zoo mogelijk nog bitterder dan de krijgsgeschiedenis. En dat wil heusch wat zeggen.

Dat men zich zoover vergeten kan.....

Hogere Algemene Ontwikkeling

De cursus voor mannen en vrouwen met durf en doorzettingsvermogen.

Per maand f 6.—

104 lessen in: geschiedenis, kunstgeschiedenis, literatuur, sociologie, economie, godsdiensten, mythologie, muziekgeschiedenis, rechtskennis, wijsbegeerte, psychologie, rhetorica, staatsinrichting.

Een cursus van beschaving
VRAAGT PROSPECTUS!
L.N. 11

W. de Zwijgerlaan 36

Den Haag

Telefoon 551516

Na 6 uur: tel. 181223

Te Malino zijn door verscheidene gedelegeerden de bitterste beschuldigingen gericht aan het adres der voormalige Ned.-Indische regeering. De Lt. G.G. heeft daarop ten behoeve van Nederland geantwoord met een rondborstig „peccavimus” en het „koloniaal” verleden verdoemd. Geen woord is gewijd aan de ontvoogdingspolitiek, welke reeds jaren lang ten behoeve van de Indonesische volken werd gevoerd.

Vervolgens heeft hij een complex van hervormingen aan de hand gedaan, waarin drie themata aan ons denken appelleren:

- terzijdestelling van constitutie en Indische staatsregeling;
- opoffering van minderheden;
- principele oplossing van het rijksverband.

TERZIJDESTELLING VAN CONSTITUTIE EN STAATSREGELING.

Hervorming en herdooping van Nederlandsch-Indië tot de „Vereenigde staten van Indonesië” — officieel een suggestie der conferentie, doch op voorstel van den Lt. G.G.; bijeenroeping van een tijdelijke centrale volksvertegenwoordiging; opheffing van het instituut der Gouverneurs als hoofden der gewesten in den zin der Wet op de Bestuursvorming, en in stede daarvan een Regeeringscommissaris als voorzitter van een commissie voor staatkundige hervorming, welke leden met stemrecht deelnemen aan de vergadering van den Raad van Departementshoofden.

Ik treed thans niet in de wenschelijkheid of verdienste van deze hervormingen. Ik wijs slechts op de absurditeit, dat het Nederlandsche parlement noch deze hervormingen in den vorm van een wetsvoorstel krijgt te passeeren, noch zelfs ter zake wordt gehoord. De leden der evenbedoelde commissie zijn staande de conferentie bereids benoemd. Zoo vederlicht zijn de passen waarmede de Lt. G.G. heenwandelt over de constitutionele rechten van het Nederlandsche volk.

(Zie vervolg op pag. 4.)

Voorlichting

door „Indië in Nood”

Het Voorlichtingsbureau van de Stichting „Indië in Nood... geen uur te verliezen!”, organiseert de eerstvolgende dagen bijeenkomsten te:

Vlaardingen: Dinsdag 15 October te 8 uur n.m. in „Excelsior”, Oosthavenkade 10; sprekers Dr. H. A. Colijn en Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.

Wassenaar: Donderdag 17 October te 8 uur n.m. in het Centraal Theater, Langstraat; spreker Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.

Haarlem: Vrijdag 18 October te 8 uur n.m. in de tuinzal van het Concertgebouw; sprekers Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn en C. Maathuis.

Dr. J. W. Meijer Ranneft:

Nationale inspanning vereischt

Nederland-als-geheel staat vrij lauw ten opzichte van het vraagstuk Indië.

Bij de communisten in Nederland komt bij de overigens reeds toegepaste dreiging van verzet tegen troepenverschepping nog de uitdrukkelijke bedoeling om onlust te verwekken, omdat dat nu eenmaal in de door Rusland geschreven voorschriften past (namens de P. v. d. A. is dit onomwonden verklaard in de Kamer op 26 September).

De communisten eischen natuurlijk luidruchtig: „overleg in plaats van geweld”. Zij bedoelen „volledige capitulatie voor het geweld der republiek”. Zij steunen bewust die republiek en haar geweld. Dit moet steeds bedacht worden door diegenen, die — zooals soms Ministers — steun der communisten krijgen. Van de rechtsche partijen hebben vooral de anti-revolutionairen in het Indisch conflict van den aanvang af een klare duidelijke houding aangenomen. Maar ook de vrijheidsbond en de christelijk historische kozen duidelijk partij. De z.g. „zendingsvleugel” der protestanten, die zich met een nogal luid beroep op het eigen Christendom aan de zijde van v. Mook en de P.v.d.A. schaart, ziet zich speciaal in „Trouw” principieel en met onwrikbare argumentatie bestreden. Duidelijk en onomwonden sprak de anti-rev. partij zich echter uit tegen inzet van Nederlandsche troepen vóór de republiek van Sjahrir. Prof. Gerretson formuleerde scherp, dat Nederlandsche jongens niet mogen sneuvelen ten behoeve van kapitaal en avonturiers, die in die republiek zullen heerschen.

Met dat al is Nederland-als-geheel vrij lauw tegen het vraagstuk Indië. Het land is arm, al weet de Regeering voor allen een vrij ruime consumptie op crediet te verzekeren. Financieel is „oorlog” voor Nederland bijna ondragelijk. Voorts zijn er ook ter rechterzijde velen, die persoonlijk niets voelen voor vechten; men heeft bovendien het gevoel dat degenen, die in Indië hun leven moeten wagen later achter zullen staan bij diegenen, die hier in Nederland, soms misschien „zwart” — ook thans het reeds beter hebben. Men wil hier rust en brood en spelen. Dat ligt ten slotte op den bodem van een compromis als de R.K.V.P. aanging. Het wordt bovendien scherp gezien door de vastbesloten uiterst linksche minderheid, die met bekwaamheid speculeert op deze instincten, vooral in Amsterdam en Rotterdam.

Vat men de situatie kort samen, dan is zij deze: in de tegenwoordige wereld hebben landen als Amerika en Rusland, nog afgezien van hun grootte, een oneindig grotere expansiekracht dan Nederland: materieel en geestelijk. Westelijk Europa verkeert in de positie van Griekenland in den tijd van Rome; de vraag is voor Nederland of zijn oude rechten van vóór 1940 nog op een of andere wijze kunnen worden ingepast in het nieuwe wereldbestel. Dat eischt nationale inspanning. Is Nederland daartoe bereid en in staat?

Dat is het vraagstuk waar de

Wij publiceren hier het tweede artikel in de serie artikelen van de hand van Dr. J. W. Meijer Ranneft, waarin deze deskundige zijn meening geeft ten aanzien van de Commissie-Generaal.

Aan het slot van het eerste artikel werd de houding geschilderd van „linksch Nederland”, dat zich uitgesproken heeft in het partijcongres van de partij van den Arbeid. Het artikel in dit nummer, neemt allereerst de houding van de communisten onder de loupe.

Regeering voor stond en dat zij met de Commissie Generaal wil oplossen. Deze moeilijkheden beheerschten de beslissing in de Kamers.

Van Mook speelde onderwijl tijdens de voorbereiding van het wetsontwerp zijn spel krachtig door; hij wrong zich in de C.G. en bereidde de te benoemen C.G. te Malino en door de reizen van Lord Killearn en Dr. Koets op Java eenige faits accomplis.

Vooral in de Eerste Kamer stond het debat kennelijk onder den indruk van het feit, dat verdere troepeninzendingen belemmerd zouden worden door stakingen. Vergis ik mij niet te zeer, dan bleven enkele scherpe aanvallen achterwege omdat het ministerieel antwoord de positie van het ministerie tegenover de communisten verzwakt zou hebben.

Inderdaad hebben de communisten voor de C.G. gestemd. Wel heeft dat hun niet belet om enkele dagen later toch de staking uit te lokken, maar er is bereikt, dat tegen die actie (waaraan overigens 80 pCt. van het betrokken personeel grif meedeed) door de Regeering kan worden ingegaan.

De samenstelling der C.G. werd

In telegramstijl

8 October.

Tijdens de algemeene debatten te Pangkalpinang verklaarde Dr. van Mook o.m., dat de regeering geen geheimzinnigheid wenscht, doch een openlijke verklaring is dikwijls niet mogelijk zonder groote belangen te schaden.

Soekarno heeft verklaard, dat hij schijnbaar aan de Japansche zijde heeft gestaan om de verwezenlijking der nationalistische doeleinden mogelijk te maken.

Hij zeide verder, dat indien het Indonesische geschil niet spoedig wordt geregeld, Nederland zelf in een revolutie zal worden gestort.

Op Sumatra voltrekt zich op het oogenblik een sociale revolutie. Vooral de jongeren en de linksche groepen keeren zich tegen de huidige „bestuurders”, omdat zij deze te conservatief

vinden. Tevens hebben deze groepen ernstige critiek geleverd op de vakvereniging van arbeiders werkzaam in oliebedrijven welke een overeenkomst heeft gesloten met de oliemaatschappijen.

Op de voedselconferentie te Singapore werd besloten dat o.m. Ned.-Indië rijst uit Siam kan invoeren.

9 October.

Sjahrir heeft verklaard, dat de „republikeinsche regeering” bereid is om in ruil voor erkenning van de onafhankelijkheid van Java en Sumatra, aan Nederlandsche waarnemers, adviseurs en zelfs troepen toestemming te geven om gedurende een overgangperiode in Indonesië te blijven, opdat de Nederlanders zich er van kunnen overtuigen, dat de republiek op eigen beenen kan staan.

inmiddels: Schermerhorn, v. Poll, De Boer, van Mook.

Duidelijk is, dat deze Commissie bedoelt: „Holland” dat van Mook ontmoet. De keuze der drie Nederlandsche leden geschiedde niet op grond van deskundigheid met de regeering van Indië. Als twee of tien jaar geleden een commissie voor de totale hervorming van Indië zou zijn uitgezonden zou niemand gedacht hebben aan de drie heeren die nu uit Holland komen. En wat den heer Van Mook betreft, de praktijk van dit laatste jaar heeft hem toch stellig niet zoo zeer succes gebracht in het door hem vernielde Indië, dan wel populariteit bij een deel dergenen, die buiten Indië staan.

In het artikel van Dr. Ivo Samkalden (dat, als ik mij niet vergis, ook de meening weergeeft van Prof. Schermerhorn) wordt zeer duidelijk de hoop uitgesproken op vrouwen van het geheele Nederlandsche volk. Dat moge verklaarbaar zijn, een vertegenwoordiging van geheel Nederland biedt zij stellig niet. „Rechts-Nederland” is er bepaald niet in vertegenwoordigd.

Men stelt daar tegenover, dat de

C.G. welswaar niet „Nederland-als-geheel” vertegenwoordigt, doch dat zij „een verlengstuk is van het ministerie”. Door v. Mook's tegenspel werd zij echter een zeer eigenaardig verlengstuk. Want het Ministerie steunt op 31-29 R.K. en P.v.d.A. In de C.G. is de verhouding R.K.—P.v.d.A. 1—3. En het Ministerie bedoelt een duidelijke wijziging van de politiek van Van Mook, maar in de C.G. is de verhouding wijziging—voortzetting (en zelfs bewondering) van de politiek van Mook ook 1—3. Of het bedrijfsleven, dat men in de commissie vertegenwoordigt door een vertegenwoordiger van wat men in Indië „de kust” noemde, zich in de commissie werkelijk vertegenwoordigd zal voelen, zal afhangen van de houding van den heer De Boer. Tot nog toe toonde deze zich naar buiten groter voorstander van de — voor het bedrijfsleven bewust verderfelijke — politiek v. Mook dan van het bedrijfsleven zelf.

Er is dus in de samenstelling van de C.G. een merkwaardigheid. Zij is een gevolg van verkiezingen, die een duidelijke afspiegeling vormden van het feit, dat het Nederlandsche volk die politiek van Mook niet bewonderde. Maar de Commissie blijkt van samenstelling 75% Van Mook.

Geen wonder dat het vertrek der C.G. door de P.v.d.A. als een soort feestelijke gelegenheid werd gevierd. Geen wonder echter ook, dat en in Indië en in Nederland bij een meerderheid van Nederlanders geenszins het „oprecht vertrouwen” kan bestaan, „dat de Commissie zoo dringend noodig heeft”. Er blijft daarbij echter één punt zeker. Als conflicten rijzen in de C.G. zal de beslissing moeten vallen door den Minister van Overzeesche Gebiedsdeelen. Het is ondenkbaar, dat deze dan alleen beslissen zou; de premier en mogelijk het kabinet zullen daarin gekend moeten worden.

Gegeven de samenstelling der Commissie is de kans echter groot, dat dergelijke conflicten zullen worden voorgebracht in een sterk door v. Mook beïnvloeden vorm, terwijl de Minister ondanks alle goede voornemens toch P.v.d.A. is en blijft. Bovendien is de heer v. Mook als „Indische Regeering” in staat nieuwe faits accomplis te scheppen.

Dit maakt de positie van den heer v. Poll — die in dit opzicht vertegenwoordiger is van de meerderheid van het Nederlandsche volk — wel uitermate zwaar.

In de haven van Tjilatjap

Rijst bleek munitie te zijn

toen de deuren werden geopend.

Aan een recenten brief uit Indië ontleenen wij de navolgende nogal onttellende bijzonderheden welke wij uiteraard geheel voor rekening van den schrijver moeten laten:

„Op het oogenblik komen in de haven van Tjilatjap regelmatig Amerikaansche en Engelsche schepen aan. Tjilatjap is een haven van de extremisten en de bovengenoemde schepen brengen munitie en krijgen in ruil onze machinerieën van de fabrieken en ondernemingen.

Een frissche beweging, maar er valt niets aan te doen, daar we moeilijk Amerikaansche en Engelsche schepen kunnen bombarderen.

Van Republikeinsche zijde werd aan het gouvernement het verzoek gedaan om een trein met rijst voor de bevolking van Bantam door Batavia te mogen laten rijden, hetgeen na veel vijven en zessen en

met hulp van Britsche zijde werd toegestaan. De trein arriveerde in Batavia onder begeleiding van de T.R.I., — de wagons potdicht — en werd vanwege de officieele papieren doorgelaten. In Tangerang aangekomen — het laatste stukje onder controle staand gebied — was er een majoor die het zaakje van binnen wilde bekijken, waartegen de T.R.I. bezwaar maakte.

Toen er gedreigd werd dat 't heele zaakje overhoop geschoten zou worden, werden de deuren geopend en bleken de wagons tot aan de nok toe vol met munitie te zitten.

Batavia werd opgebeld en er kwamen hooge Nederlandsche en Engelsche autoriteiten. Op last van een Engelschen generaal werd het transport toegestaan verder te reizen, waarop de majoor prompt zijn ontslag indiende.

Het wordt tijd, dat de Engelschen uit Indië verdwijnen.”

**Maak
uw tijd
productief!**

Uitsluitend schriftelijke sollicitaties te richten aan:
N.V. DE NEDERLANDSCHE SPAARKAS
ROKIN 92-96 AMSTERDAM

De N.V. De Nederlandsche Spaarkas

stelt Dames en Heeren gerepatriceerd in de gelegenheid een functie in haar Buitendienst te bekleden. Een geschikte en prettige werkring zonder vaste uren voor allen, die nog geen nieuwe volledige betrekking hebben kunnen aanvaarden of hier tijdelijk verblijf houden. De mogelijkheid bestaat zich hier een levenspositie te verwerven. Zeer goede voorwaarden.

**BEGIN DUS WEER!
MAAK UW TIJD PRODUCTIEF!**

Het drama Malino

(Vervolg van pag. 2)

OPOFFERING DER MINDERHEDEN

Aan een aantal vertegenwoordigers van kleinere eilanden en deelen van grootere eilanden, die een zelfstandige plaats in den Statenbond wenschten in stede van een „autonom gebiedsdeel”, is duidelijk te verstaan gegeven dat zij zich hebben te schikken in groter verband. Aldus, jubelt de regeringspers, heeft Dr. v. Mook, in plaats van het vuurtje van het nu en dan oplaaiend provincialisme aan te blazen in het Nederlandsch belang, bewezen op grond van innerlijke overtuiging slechts het Indonesische belang na te streven. Het is de vraag, of de betrokken vertegenwoordigers er evenzoo over denken. Wellicht zweven hun de woorden van H.M. de Koningin voor den geest, die in Haar troonrede ongeveer terzelfder tijd zeide: „In dit Indonesisch staatsverband zullen uiteraard de rechten en belangen van alle bevolkingsgroepen en minderheden dienen te worden beschermd en behartigd.

Het is voorwaar geen voorrecht voor een Indonesiër om thans tot een minderheid te behoren, laat staan loyaal te zijn tegenover het gezag. Hij loopt gevaar, te Malino zoowel als elders, als spelbreker in den hoek gezet te worden. Wat dit aangaat, is Mr. Slamet hetzelfde lot beschoren als den Ambonneezen en Menadoneezen. Eerder dan met hen, herschept de Lt. G.G. Indonesië met den steun van ex-collaborateurs en anti-Nederlandsch-gezinden.

PRINCIPIELE OPLOSSING VAN HET RIJKSVERBAND.

De Lt. G.G. heeft aan de conferentie de vraag voorgelegd, of zij een overgangperiode noodig achtte alvorens Indonesië volkomen vrijheid tot afscheiding zou bezitten. Zoo ja, hoe lang deze periode zou moeten zijn? Ten slotte, of men aan het einde voortzetting van het rijksverband wenschte?

Het antwoord is blijven schommelen tusschen 5 en 10 jaar, met een dubieuze uitspraak over het rijksverband. De loyalen hebben geen anderen uitweg gezien dan zich te beroepen op een uitspraak der Rijksconferentie, waarop huns inziens niet vooruitgelopen mocht

(Wie kan inlichtingen geven over de **Weduwe van Dr. Caspar ten Bosch** in leven arts te Malang en op Java overleden 29 Juli 1945?

Brieven aan Dr. J. K. van Gelder, Wattstraat 3, Den Haag, tel. 391543.

worden, terwijl hun overigens door den Lt. G.G. welwillend de gelegenheid is geboden zich te isoleren in een minderheidsnota, waarin zij vastlegden dat hun bereidheid te blijven behoren tot de „Vereenigde Staten” afhankelijk was van het voortbestaan van het rijksverband. Een eenzaam groepje strijders op het slagveld, dat wel eenige verbaasde gedachten zal hebben gewild aan de tactiek van hun vermeenden generaal.

Deze generaal had zich te voren dan ook reeds de wapens uit de hand laten slaan op een wijze, die ieder officier het recht behoorde te ontnemen nog een sabel te voeren. De lezer oordeele.

Van bepaalde zijde was misnoegen geuit over het feit dat in Nederlandsche kringen nog sprake was van een periode waarin Indonesië van onrijpheid tot rijpheid zou moeten komen. Deze rijpheid, zoo meende men, was reeds aanwezig. De heer Van Mook haastte zich het misverstand weg te nemen. Er was, meende hij, hier geen sprake van een rijpingsproces, maar van een „tijdperk van herstel en reconstructie, waarin het land de uitrusting zal verkrijgen om de zware verantwoordelijkheid die de onafhankelijkheid oplegt, zoowel ten opzichte van het buitenland als van de binnenlandsche verhoudingen, te kunnen dragen.”

Kan het verwonderen, dat na deze concessie van een absurditeit en bij minachting van alle ideële en historische momenten, één van 's landvoogds meest gevatte tegenstanders opstond om erop te wijzen dat „reconstructie” een materieel begrip is, en naar zijn berekening — vermoedelijk met Nederlandsch geld — in vijf jaar tijds zou kunnen worden voltooid, waarna voortzetting van deze materiele connectie het beste ware te regelen bij bilateraal economisch verdrag?

De ironie der journalistiek heeft gewild dat op dezelfde pagina van het Makassarsch dagblad, waarop de resoluties van Malino staan afgedrukt, de volgende passage uit de Troonrede voorkomt:

„De verdere liquidatie van de Japansche invasie en de terugkeer van orde en rust, met name op Java en Sumatra, zijn noodzakelijke voorwaarden, wil Nederland zich kunnen wijden aan zijn roeping, te zamen met de Indonesische volken ook voor hen binnen het Koninkrijk een eigen staatsverband op te bouwen, waarin die volken vrij hun eigen kracht kunnen ontplooiën en door middel waarvan zij zich een eigen plaats in de rij der verschillende volkeren kunnen verwerven.”

Deze koninklijke woorden zijn blijkbaar gesproken voor iedereen, behalve voor den heer Van Mook. Hij heeft zich zelfs ge-

distancieerd van de officiële nieuwe kabinetspolitiek in Nederland, door de vraag over het voortbestaan van het Koninkrijk praematuur voor te leggen aan een buiten alle wetgeving om bijeengeroepen conferentie, waaraan hij het gewicht heeft bijgemeten van de soevereine wilsuiting van het Indonesische volk.

„Ik begrijp het niet goed”, zei één der Ambonneesche vertegenwoordigers buiten de conferentie-uren, „moet hierover dan niet de Koningin meespreken?” De eenvoudige man sneed daarmede, wellicht zonder het te weten, in het diepst van dit staatsrechtelijk gewel.

De Adamsnaaktheid, waarin de heer Van Mook de soevereiniteit der Nederlandsch-Indische regering den volke te Malino heeft getoond, behoorde — het spreekt welhaast vanzelf — vervolgens in een overmaat van windselen der liefde te worden verhuuld. Fanfares zijn geblazen over den wensch tot duurzame samenwerking tusschen Nederland en Indonesië, welke alle afgevaardigden hebben betuigd. Wie zich echter de moeite geeft kennis te nemen van den inhoud die de meesten der gedelegeerden aan deze samenwerking toekenden — diplomatieke betrekkingen, leeningen etc. — zal zich de ooren zoo spoedig niet laten doof blazen.

Voor hem spreekt eerder de bewoording van het telegram, dat de conferentie aan H.M. de Koningin richtte en waarin te midden van uitbundige betuigingen, welke stuk voor stuk een buitenlandsch staatshoofd zouden hebben kunnen gelden, juist het ééne woordje ontbrak, waarop Zij uit den mond van alle verzamelden aanspraak had mogen maken: „TROUW”.

Ik verzoek U, mijnheer de redacteur, dezen brief met mijn vollen

naam te onderschrijven. Het lust mij niet, mede te stemmen in het koor der Byzantijnen en slippendragers die thans de Indische regeringsgebouwen bevolken, daar onder de dictatoriale persoonlijkheid van den Lt. G.G. geen onafhankelijke medewerkers bestaanbaar zijn. Liever schaar ik mij onder de duizenden Nederlanders, te Makassar en overal elders in de Buitengewesten, die machteloos moeten toezien bij wat zich hier voltrekt. In de nieuw ontluikende Indonesische democratie bestaat voor hen klaarblijkelijk geen recht van spreken. Er wordt beslist „chez eux, sans eux, sur eux”.

Onder materieel vaak moeilijke omstandigheden verrichten zij hun werk met de dreiging voor oogen dat het land en de bevolking waaraan zij zich hebben gehecht, eerlang zullen worden prijsgegeven aan een onzeker lot: in een kritiek stadium van maatschappelijke groei, onvoldoende voorzien van geschoolde krachten, en zonder het politiek evenwicht en den burgerzin, die — alleen! — de menschelijke samenlevingen voor een hoogtij van geweld en verdrukking kunnen behoeden.

Ook uit naam van deze Nederlanders wil ik er echter geen twijfel over laten bestaan, aan wie ik de verantwoordelijkheid voor deze ontwikkeling toeschuij. Niet slechts den heer Van Mook en de zijnen, waarvan men, hun verleden kennende, niet anders kan opmerken dan dat zij zin voor consequentie hebben. Maar ook aan allen, die in Nederland kracht van schrijven en spreken hebben. Aan pers en parlement, die reeds lang een regering van de bekleede zetels hadden behoeven te verwijderen, welke aan dit beleid verantwoordelijk staat, maar die zich overgeven aan irrationele gevoeltheorieën of zich verdutten in voorgewende onmacht.

Publicaties, welke U Indië doen kennen en op juiste wijze het Indische probleem belichten.

Brochures:

Nederlandsch-Indië, door Dr. A. L. J. Sunier	f 0.25
Japansche intrigues, door Mr. Mas Slamet	f 0.25
Feiten en Standpunten der z.g. Republiek, der Ned. Regeering, der z.g. rechtsche oppositie	f 0.25
Dit vroeg Indië (rapport-Visman)	f 0.25
Wat iedereen weten moet omtrent de groot-Aziatische gemeenschappelijke welvaartssfeer, door D. W. N. de Boer	f 0.30
Het spel, dat met Nederlandsch-Indië gespeeld wordt, door Mr. D. J. J. Jongeneel	f 0.40
Het drama van Indië, door R. M. Notosetjarso	f 0.25
Rechtvaardigheid voor Indië, door Dr. J. W. Meijer Ranneft	f 0.50

Vlugschrift in courantendruk:

„Redt hen zij vergaan”, 4 pag.	f 0.05
---	--------

Serie van 10 deeltjes Tropisch Nederland in zakformaat:

Rubber, door Ir. W. Spoon	)
De Java Suikerindustrie, door W. Galjaar	)
De Tabakscultuur in Ned.-Indië, door D. J. Sanders	)
Cocos- en Oliepalmcultuur, door Dr. J. Th. de Haan	)
De Thee, door Dr. J. G. Ossewaarde	f 5.—
Koffiecultuur in Ned.-Indië, door Dr. C. J. J. van Hall	)
De vezelstoffen van Ned.-Indië, door K. van der Veer	)
Kina, door Dr. Ch. W. F. Winckel	)
Specerijen, door Ir. W. L. Utermark	)
Indische voedingsgewassen, door K. van der Veer	)

Kaart van Nederlandsch-Indië, waarop door tekening de bodemproducten zijn aangegeven, formaat 29 x 47 cm f 0.10

Te bestellen, liefst per postwissel of giro (nummer 6866), bij de Stichting „Indië in Nood” Geen uur te verliezen!
Andries Bickerweg 5 's-Gravenhage Telefoon 330295

Deze Stichting, welke gaarne uw adhaesiebetuiging en uw steun ontvangt, kan U verder inlichten hoe de toestanden in Indië zich werkelijk toedragen.